

Nekrologer.

A. Aumont.

Med cand. phil. Arthur Aumont, som 57 Aar gl. døde 15. Juli 1917, er Danmarks betydeligste Teaterhistoriker efter Thomas Overskou gaaet bort.

Indenfor sin Videnskab dyrkede han navnlig Statistikken, og hans Arbejder paa dette specielle Omraade har blivende Værdi. I 1889 udgav han sin første Taloversigt: *Det kongelige Teater 1874—1889*, der samtidig fortsattes af en ogsaa de private Sceners Virksomhed omfattende *Teater-Aarboeg*, hvis Mage ikke er set hverken før eller siden. Hans Samlinger vedrørende Stykkernes Opførelser og Rollebesætninger er saare nøjagtige, Udarbejdelsen kostede ham et betydeligt Arbejde, der ikke var lønnende i ydre Forstand. Da ingen Boghandler turde risikere at forlægge disse nyttige Bøger, solgte Aumont dem fra sin Bolig, men Salget var saa ringe, at den aarlige Udgivelse desværre standsede i 1897. Heiberg-Festlighederne i 1891 gav ham Anledning til at udsende *J. L. Heiberg og hans Slægt paa den danske Skueplads*, et Pionerarbejde for hans statsunderstøttede Hovedværk: *Det danske Nationalteater 1748—1889, en statistisk Fremstilling*, som han i Forening med Edgar Collin udgav i Hefter fra 1896. Med stor Flid, Nøjagtighed og Indsigt er dette Arbejde samlet; det overgaar langt F. A. Dahlgren: Förteckning öfver Svenska Skådespel, og er uden Sidestykke i norsk Litteratur. Men da Værket kun havde tredive Abonnenter, forvoldte Udgivelsen Aumont store Vanskeligheder og var ikke blevet gennemført uden Etatsraad Arnold Gaméls rundhaandede Hjælp. Arbejdet vil bevare Aumonts Navn og leve som et Vidnesbyrd om ivrig Søgen og vederhæftig Prøven, der ogsaa er den teaterhistoriske Videnskabs Væsen.

Arthur Aumonts Skuespillerkarakteristikker i Salmonsens Leksikon og navnlig i Brickas biografiske Værk er skrevet paa Grundlag af nyt Arkivstof, Bedømmelsen er rolig, Sætningerne er klare, korte, men fyldige. Han anlagde ikke som Edvard Brandes den moderne Kritiks Sjæleforskning paa Skuespilkunsten, men havde en lykkelig Evne til at finde de karakteristiske Ord, saaledes at Skikkelserne blev levende for Nutidslæseren. Den Evne fulgte ham

naar han skrev om moderne Skuespillere, endog undertiden i Dagblådsanmeldelser. A. A.'s Kritik var paalidelig og røbede, trods sin Knaphed, en betydelig Viden. Gode Kunstnere satte Pris paa hans Dom.

Robert Neiiendam.

J. P. Jacobsen.

Ved J. P. Jacobsens bortgang 10. Septbr. 1918 har Danmark mistet en betydelig forsker.

Han begynder som literaturhistoriker med sin doktordisputats: *Det komiske Dramas Oprindelse og Udvikling i Frankrig før Renaissance* (1903); gennem nogle skildringer fra *Frankrigs historie*, som han skrev til »Verdenskulturen« og »Folkenes Historie«, og gode oversættelser af *Widukinds Sachserkrønike* (1910) og *Gregor af Tours' Frankerkrønike* (1911–1913) nærmede han sig til det, der skulde blive hans egentlige arbejdsområde: overgangen fra oldtid til middelalder. I sin bog *Manes* (I 1914, II 1916), hvortil skitsen *Heros og Helgen* (1913) danner en forstudie, har han stillet sig den opgave at følge den antike religions forvandling til middelalderlig kristendom. Set med kirkehistorikerens øjne var der et brud mellem oldtid og middelalder: »kristendommen« sejrer over »hedenskabet«, en ny gud afløste de gamle, og gudstjeneste traadte i stedet for offer; men i den senere halvdel af 19. årh. kom religionshistorikeren til med sin forkærlighed for at drage folkets tanker frem af kilderne. For hans blik viste der sig en række sammenhænge: de gamle guder reddede sig ofte over i kirken under helgennavne, de gamle kultformer tjente undertiden som basis for den nye kirkeskik, ja de kunde ligefrem indpodes på det nye festår, helgenlegenderne er til tider kun lokaliserede myter, — og mere og mere banede den erkendelse sig vej, at trods al fornyelse var der en sammenhæng mellem fortid og nutid.

For J. P. Jacobsen var det ikke nok at erkende kontinuiteten, for ham var sammenhængen så fast, at det blev et spil med ord, når man talte om omvendelse. Filosoffers og digteres så vel som teologers åndrigheder skifter fra århundrede til århundrede, også i tider da der ikke bliver indført nogen ny religion, — og der er heller ingen, der lever på teologi og filosofi; men nedenunder den flimrende »dannelsessvindel« fører folket sit rolige, støtte liv; det arbejder uden lyrik og dør uden frygt. Dets fortrøstning beror ikke på håbet om et evigt liv og gyldne dage, men på en forvisning om velfærd i graven. Folkets mand har set sin far stige ned til sine frænder, og han har selv ved sine dødefre sørget for hans stadige velbefindende; han ved, at når han har gjort sin pligt, vil der findes en søn, der overtager pligten efter ham, så at han med fred kan dvæle i sit gravkammer.